

Oana Chelaru

Caiet de lucru

TESTE PRACTICE
Limba și Literatura
Română
clasele V-VIII

 Portal
ÎNVĂȚĂMÂNT
www.portalinvatamant.ro

1. Textul literar

Definiție

Textul literar reprezintă o scriere care este rezultatul imaginației autorului, cu caracter ficțional, bazat pe un raport specific cu realitatea. Acest raport presupune recrearea realității din perspectiva proprie a scriitorului care folosește cu precădere un limbaj figurat, bazat pe imagini artistice și figuri de stil. Textul literar transmite sentimente și emoții atât în mod direct (în texte lirice) cât și în mod indirect (în texte narative și dramatice) și impresionează sensibilitatea cititorului.

Trăsături ale textului literar:

- textul literar se remarcă prin transmiterea de emoții și sentimente, de gânduri și trăiri complexe
- are caracter ficțional, fiind bazat pe recrearea realității din perspectiva subiectivă a scriitorului
- folosește un limbaj figurat, bazat pe imagini artistice și figuri de stil
- expresivitatea limbajului, rezultată din utilizarea limbajului figurat, conturează originalitatea fiecărui scriitor în parte
- are caracter subiectiv, deoarece reprezintă rodul sensibilității artistice a scriitorului
- are rolul de a impresiona cititorul și de a înfățișa viziunea proprie a scriitorului despre lume, modul lui de a înțelege și concepe universul înconjurător
- textul literar are un autor cunoscut și o structură specifică, iar elementele importante de conținut sunt reflectate prin titlu.

Să exersăm

1. Redactează o compunere de 150-300 cuvinte în care să demonstrezi că un text la alegere este literar.

2. Redactează o compunere de 150-300 de cuvinte în care să demonstrezi că textul la prima vedere, *Gândăcelul* de Emil Gârleanu este literar.

În compunerea ta, vei avea în vedere:

- să precizezi două trăsături ale textului literar;
- să dezvolți corespunzător trăsăturile menționate, prin referire la text;
- să respecti structura specifică tipului de text indicat;
- să ai obligatoriu numărul minim de cuvinte cerut.

„Cum venise pe lume, nici el nu-și dădea seama. S-a trezit ca dintr-un somn și parcă era de când pământul. Nu simțise nici durere, nici bucurie. Și mult își muncise gândul cum răsărise, și-al cui era? Mic cât un fir de linte, mișca piciorușele fragede și ocoala, de pe margini, frunzișoara care-l adăpostise. Într-o zi încercă o pornire lăuntrică: ieși de sub umbra răcoroasă și dădu buzna afară, în ploaia de lumină. Atunci rămase pe loc, orbit de atâta strălucire. Încetul cu încetul îi veni inima la loc și îndrăzni: deschise ochisorii mai mult, mai tare, mai mari, îi deschise în sfârșit bine-bine și privi în sus. Se făcuse parcă mai mititel

decât fusese. Cu câtă strălucire, ce adânc și albastru se dezvelea cerul! Și ce minune! cu ochisorii lui mărunți, cât niște fire de colb, îl cuprindea întreg. Și ce întunecime, câtă umezeală sub frunzișoara lui. Ce căutase dânsul acolo? Iar din mijlocul tăriei albastre, un bulgăre de aur aprins arunca văpăi.

Tresări. Era el altul? Piciorușele nu mai erau ale lui de scânteiau așa? Și mai era îmbrăcat în aur! Căci și trupușorul lui, pe care și-l vedea pentru întâia oară, scânteia. Nu cumva era o fărâmiță căzută de acolo, de sus, o fărâmiță de lumină încheată, rătăcită pe pământ? Și, ca o adevărită, pe țărâna neagră trupul aruncă o lumină dulce. Ce se mai întreba! Fără îndoială, de acolo căzuse, acolo trebuia să se întoarcă. Dar ce depărtare. Și cum să ajungă? Privi în sus; și atunci, deasupra căpușorului, zări lujerul unui crin ce se ridica așa de înalt, că parcă floarea din vârful își deschidea paharul chiar dedesubtul bulgărului de aur, să-i culeagă razele.

În mintea lui își înjgheabă planul. Să se suie pe lujer în sus, să meargă, să meargă și să meargă până în vârful; și de acolo, la bulgărul de aur, din care credea că se desfăcuse: o săritură, – sau o vedea el ce-o face. Atunci se mișcă din nou, și după ce trecu peste un grăunte de piatră cât un munte și coborî dincolo, se trezi la rădăcina crinului. Se odihni o clipă, apoi la drum, băietele! Mai întâi se rostogoli de pe tulpina lucie de câteva ori în țărână. Văzând asta, se ridică pe piciorușele dinapoi și, fără să știe pentru ce, cu cele dinainte își făcu, moșnegește, cruce. Pe urmă încercă din nou și văzu că poate. Luciu i se păruse lujerul crinului, și când colo avea atâtea adâncituri, atâtea ridicături: văi, dealuri. Dar ce mireasmă se revărsa de sus!...

Și-a mers voinicul, a mers. Mult să fi mers. Se uită în jos și-l prinse amețeala. Privi în sus și se cutremură. Ce, nu făcuse nici un sfert din sfertul drumului! Puterile îi cam slăbiseră, dar nu se lăsa. Încă vreo câțiva pași, și ici, deasupra, parcă se întruchipa o frunzișoară lătăreață, ca o prispă. Acolo o să se odihnească. Și iar purcese la drum; și umblă, și umblă, băietele; de-abia ajunse. Iar când a poposit, ud de sudoare, că părea o picătură de rouă, bulgărele de aur scăpătase de amiază. Și voinicul privi iar în sus. Privea în sus și nu-și credea ochilor: zile, săptămâni, luni avea de umblat. Și cât era de hotărât și de vânjos drumetul, nu-și putu opri un oftat:

– Uf! că mult mai am de suit, Doamne!”

(Emil Gârleanu, **Gândăcelul**)

2. Textul nonliterar

- ◆ Articolul
- ◆ Reportajul
- ◆ Interviu
- ◆ Știrea
- ◆ Cronica (de film, de spectacol, de carte)
- ◆ Textul de opinie/argumentativ

Trăsături ale textului nonliterar

Spre deosebire de textul literar sau artistic, textul nonliterar transmite o informație cu caracter obiectiv și se raportează la aspecte concrete ale realității. De asemenea, textul nonliterar nu sugerează emoții și sentimente, ci date precise, concrete și se bazează pe sensul propriu, denotativ al cuvintelor. Limbajul este clar și precis, adesea sunt prezenți termeni din limbajul tehnic sau științific, nu apar imagini artistice și figuri de stil. În plus, textul nonliterar conține informații obiective și nu opiniile subiective ale autorului.

Textele nonliterare pot cunoaște diferite forme, cum ar fi: articol de ziar, reportaj, anunț, știre, cerere, interviu, proces-verbal, CV, ghid turistic, text științific (din manuale școlare, lucrări de specialitate etc.), cronică (de film, de spectacol, de carte).

Textele nonliterare pot fi continue (informația este structurată în paragrafe, înlănțuite logic) sau discontinue (informația este prezentată preponderent vizual, cu ajutorul reprezentărilor grafice: scheme, diagrame, tabele, liste etc.)

Să exersăm

1. Redactează o compunere de 150-300 cuvinte în care să demonstrezi că un text la alegere este nonliterar.

2. Redactează o compunere de 150-300 de cuvinte în care să demonstrezi că textul citat, *O tehnică revoluționară a scos la suprafață noi detalii impresionante despre primul dinozaur descris acum 200 de ani de Alexandru Voiculescu*, sursa: www.descopera.ro, este nonliterar.

În compunerea ta, vei avea în vedere:

- să precizezi două trăsături ale textului nonliterar;
- să dezvolți corespunzător trăsăturile menționate, prin referire la text;
- să respecti structura specifică tipului de text indicat;
- să ai obligatoriu numărul minim de cuvinte cerut.

„Tehnologia de ultimă generație a pus într-o nouă lumină primele fosile de dinozaur descrise, acum mai bine de 200 de ani, cu ajutorul cercetătorilor de la Universitatea din Warwick și Universitatea Oxford.

Profesorul Mark Williams a analizat cinci dinți nedescrși dintr-o mandibulă de Megalosaurus, dezvăluind că restaurarea fosilei a fost mai puțin amplă decât s-a crezut, scrie Geology Page.

Cu ajutorul acestor analize s-a putut vedea în interiorul maxilarului, observând astfel rădăcinile dinților și amploarea reparațiilor fosilei. O miză a studiului este înțelegerea mai bună a conservării fosi - lelor, care poate ajuta la o restaurare mai eficientă a acestora.

Williams a precizat că „fiind capabili să folosim tehnologie standard folosită de obicei în ingineria aerospațială și automobilă pentru a scana un astfel de specimen rar în istoria naturală, este de o oportunitate fantastică”.

Mandibula de Megalosaurus este expusă la Muzeul Universității Oxford al Istoriei Naturale alături de alte oase ale scheletului.

Megalosaurus - care se traduce prin „marea șopârlă” - era un dinozaur carnivor care trăia în Jurasicul mediu, acum aproximativ 167 de milioane de ani. Avea o lungime de circa nouă metri și cântărea aproximativ 1,4 tone.”

(Alexandru Voiculescu, ***O tehnică revoluționară a scos la suprafață noi detalii impresionante despre primul dinozaur descris acum 200 de ani***, www.descopera.ro)

◆ Articolul

Definiție

Articolul reprezintă un text nonliterar cu valoare informativă. Este un text de dimensiuni mai reduse, cu caracter publicistic și informativ, cu subiect bine documentat, pe teme diverse, politice, sociale, științifice, culturale, economice, de obicei tipărit pe foaie de ziar, o hârtie de calitate inferioară și la un cost mai mic.

Trăsăturile distinctive ale unui articol sunt:

- volumul mic sau mediu
- un stil neutru de prezentare
- obiectivitate și raționament

Autorul își transmite gândurile despre eveniment, căutând cauze și consecințe, înțelege semnificația evenimentului. Jurnalistul își poate exprima punctul de vedere, dar în paralel cu alte opinii, pentru a respecta cerința de obiectivitate.

În jurnalism există diferite tipuri de articole:

- problematice
- informative
- analitice
- publicitare
- de revizuire
- artistice

Să exersăm

3. Redactează un articol de ziar de 120 – 150 de cuvinte despre *un eveniment meteo extrem*.

4. Redactează un articol pentru revista școlii, de 150-250 de cuvinte, în care să prezinți o acțiune de voluntariat organizată de clasa/școala ta, la care ai participat tu sau persoane cunoscute ție. Dacă nu ai participat, prezintă o acțiune de voluntariat la care ti-ar plăcea să participi. Pentru aceasta, vei avea în vedere următoarele:

- stabilește un titlu care să inspire;
- prezintă, pe scurt, acțiunea de voluntariat;
- menționează două argumente în favoarea implicării elevilor în acțiuni de voluntariat;
- convinge opinia publică cu privire la implicarea în acțiuni de voluntariat printr-un mesaj motivațional.

◆ **Reportajul**

Definiție

Reportajul este un tip de scriere aparținând domeniului publicistic care, în baza unor date culese la fața locului, informează opinia publică, cât mai real și nepărtinitor, asupra problemelor de interes general sau constatate ocazional. Într-un reportaj, se relatează evenimente autentice care au ecou în realitatea imediată.

Ca specie jurnalistică, reportajul trebuie să respecte câteva reguli menite să păstreze nota informativă: prin claritatea relatării și expunerea faptelor esențiale, dar și pe cea de reconstituire veridică a unei întâmplări, unde reporterul poate folosi și tehnici de compoziție literară.

Trăsăturile distinctive ale unui reportaj sunt:

- actualitatea – totul pornește de la actualitate, care dă interesul general
- autenticitatea – este o trăsătură ce se cere garantată
- atitudinea – valorile morale sunt deosebit de importante în acest caz, unde contează în mod deosebit participarea afectivă a reporterului, poziția sa față de faptele prezentate.
- plasticitatea (puterea de sugestie) – reporterul face apel la mijloace și procedee literare ce țin de compoziție (narațiune, dialog, portretizare), de imagine artistică (metaforă, comparație) sau de manieră (lirism, ironie, dinamism).

Tipuri de reportaj:

După tema abordată, reportajele pot fi:

- reportaj de specialitate
  - social
  - cultural
  - politic
  - economic
  - sportiv
- reportaj de informare generală

- reportaj de fapt divers
- reportaj de călătorie
- reportaj monografic

După realitatea pe care o înfățișează, reportajele pot fi:

- reportaj de actualitate – bazat pe realitatea punctuală
- reportaj features (pe un fenomen) – bazat pe realitatea latentă

Să exersăm

5. Redactează un reportaj de 150-300 de cuvinte în care să prezinți un eveniment de actualitate.

În redactarea textului, vei avea în vedere:

- respectarea trăsăturilor unui reportaj
- respectarea normelor de exprimare corectă
- respectarea obligatorie a numărului de cuvinte precizat.

◆ **Interviul**

Definiție

În domeniul jurnalistic, cuvântul **interviu** are două sensuri, care se suprapun: metodă de obținere a unor informații și gen ziaristic.

Trăsăturile interviului

Interviul este strâns legat de aproape toate genurile ziaristice, fiind un mijloc de culegere al informațiilor, o modalitate de realizare a documentării. În acest caz, întrevederea nu este făcută decât în vederea obținerii de la o persoană chestionată informații, relații despre problematica studiată. Spre deosebire de interviul propriu-zis, rolurile participanților sunt complet diferite: „intervievatul reprezintă obiectul investigației, iar ziaristul subiectul cercetării.”

Interviul ca gen ziaristic propriu-zis se constituie dintr-o serie de întrebări și răspunsuri. El este o întrevedere solicitată, provocată de ziarist. Rezultatul acestei întrevederi, convorbirea, este publicat în presă, difuzat la radio sau televiziune.

Interviul trebuie să cuprindă următoarele etape:

- alegerea temei și a interlocutorului
- documentare
- pregătirea întrebărilor
- realizarea și redactarea interviului

Condiții ale întrebărilor dintr-un interviu:

- să nu se refere la domenii cunoscute ziaristului
- să nu aibă caracter general
- să nu fie puse mai multe întrebări deodată

- să nu fie lungi
- să nu fie de tipul la care să se răspundă prin da sau nu
- să nu sugereze răspunsul
- să nu fie ipotetice

Să exersăm

6. Redactează un interviu de maximum 1000 de cuvinte, în care să folosești succesiunea întrebare-răspuns. (5-7 întrebări)

◆ Știrea

Definiție

Știrea este un **gen jurnalistic** care prezintă realitatea actuală, pe care o pune într-o formă comunicabilă, transmisă apoi, prin intermediul unor tehnici moderne de difuzare în masă.

Clasificări ale știrilor:

- în funcție de tematica abordată, știrile pot fi:

- știri economice
- știri sportive
- știri culturale
- știri externe

- în raport cu structura lor, știrile sunt:

- simple enunțuri (flash-uri)
- multiple sau complexe

Știrea simplă este tipul de știre care are o singură idee de bază prezentată în introducere. Într-o știre simplă, faptele se organizează conform importanței lor în concordanță cu ideea de bază.

Știrile multiple sau complexe sunt știri care cuprind mai multe idei principale în introducere. Structura lor este asemănătoare cu cea a știrii cu un singur element. Complexitatea se datorează relației care există între diferitele paragrafe ale corpului știrii.

Ziarele, ca și studiourile de radio și televiziune, nu au posibilitatea materială de a asigura culegerea știrilor din întreaga lume. O mare cantitate din informația externă este furnizată ziarelor, radioului și televiziunii de agențiile de presă.

Agențiile naționale și particulare de presă furnizează întregii prese, pe baza unui contract, o însemnată cantitate de informație internă dar și externă. Știrea de agenție are o calitate esențială, care se distinge de știrea de ziar și se apropie de cea radiofonică și cea de televiziune. Pe măsura acumulării de noi elemente, pe parcursul unei zile se poate reveni aceluiași subiect, astfel încât, de la știrea „flash” de câteva rânduri să se ajungă la o știre amplă.

Să exersăm

7. Redactează, în 50 – 100 de cuvinte, o știre despre un eveniment recent din școala ta.

◆ Cronica (de carte, de film, de teatru)

Definiție

Cronica (de carte, de film, de teatru) reprezintă o scriere în care se prezintă cartea/filmul/piesa de teatru, cu evidențierea elementelor importante, cum ar fi: titlul, conținutul (pe scurt), propriul punct de vedere asupra producției avute în vedere.

Cronica este un text scris imediat după lectura textului/vizionarea filmului sau a piesei de teatru și care examinează diverse aspecte. În cazul cronicii de film, spre exemplu, se au în vedere: regia, scenariul, jocul actorilor, coloana sonoră, efectele speciale etc.

Trăsăturile cronicii

O cronică nu oferă toate detaliile privitoare la acțiune, tocmai pentru a încuraja vizionarea filmului sau lectura cărții. Înainte de a redacta o cronică (de film de carte), trebuie să vizionezi filmul/să citești cartea cu atenție și să-ți iei notițe. De asemenea, în redactarea unei cronicii, trebuie să se aibă în vedere următoarele întrebări:

- CE?** – Ce film ai văzut?/Ce carte ai citit? Care este titlul original? (*dacă e cazul*)
– În ce gen se încadrează?
– Ce semnificație are? Ce premii a obținut?
– Ce detalii nu ar trebui dezvoltate?
- CINE?** – Cine este regizorul filmului? Cine este scenaristul? Cine este actorul principal? Dar actorii din rolurile secundare? Cui aparțin vocile (în filmele de animație)? Cine crezi că va fi interesat să vadă filmul?
- CÂND**
și
UNDE? – Când a fost produs filmul și de către cine?
– Când și unde a avut premiera? Când are loc acțiunea și care este durata evenimentelor?
– Unde se petrece acțiunea?
- CUM?** – Cum ți s-a părut filmul? Cum ți s-a părut jocul actorilor? Cum ți s-a părut coloana sonoră? Cum ți s-a părut lungimea filmului?
– Cum te-ai simțit în timpul vizionării? De ce? Cum crezi că ar reacționa alți spectatori?

Să exersăm

8. Redactează un text de cel puțin 200 de cuvinte, care să reprezinte o cronică succintă a filmului tău preferat sau a ultimului film pe care l-ai văzut.

În redactarea textului tău, vei avea în vedere:

- să formulezi titlul cronicii;
- să prezinți, pe scurt, conținutul filmului;
- să-ți exprimi punctul de vedere despre film;
- să ai o organizare logică a ideilor;
- să respecti normele ortografice și de punctuație.

◆ Textul de opinie/argumentativ

Definiție

Textul argumentativ sau de opinie reprezintă un eseu de tip structurat, care trebuie să respecte o formă fixă, prestabilită.

Fiind o compunere de tip argumentativ, acest tip de text evidențiază părerea personală a autorului, fiind, așadar, un discurs de tip subiectiv, centrat pe respectarea unor caracteristici formale și de conținut.

Structura textului argumentativ trebuie să aibă în vedere:

a) formularea unei **ipoteze**, în care se precizează ideea principală (teza) ce urmează a fi demonstrată și propria opinie față de aceasta.

Ipoteza reprezintă primul paragraf al textului argumentativ și are ca scop captarea atenției cititorilor și introducerea în subiect.

Concret, **ipoteza** conține:

- **o afirmație cu caracter general despre tema propusă**, care poate fi formulată fie ca un enunț afirmativ propriu-zis, fie cu ajutorul unor structuri cu grad mare de generalitate, bazate, din punct de vedere gramatical, pe construcții reflexiv-pasive, cum ar fi: „se știe”, „se spune”, „s-a afirmat deseori că...”

- **exprimarea propriei păreri despre tema respectivă**, în cadrul căreia trebuie folosiți conectori specifici exprimării opiniei, cum ar fi: „eu cred că”, „sunt de părere că”, „consider că”, „din punctul meu de vedere”, „în opinia mea”, „părerea mea este că...”.

Atenție!

Nu se recomandă folosirea structurii „după părerea mea”, deoarece, fonetic, aceasta reprezintă o abatere de la normele limbii române contemporane.

b) dezvoltarea **argumentării**, partea cea mai extinsă a eseului

Argumentarea propriu-zisă se bazează pe două sau mai multe paragrafe ce conțin argumentele prin care se susține ideea principală a eseului și dovezile (exemplele) care le ilustrează.

Argumentarea trebuie să conțină:

- două **argumente** care să susțină opinia formulată anterior în ipoteză

- argumentele pot fi pro și/sau contra ipotezei, dar, în mod logic, având în vedere că ipoteza conține părerea personală a celui care scrie, argumentele trebuie să fie **pro**, altfel, autorul se contrazice singur, iar discursul său nu mai are logică și coerență. Fac excepție temele care sunt formulate astfel: „...avantajele și dezavantajele...” – în acest caz, argumentele pot fi, chiar trebuie să fie pro și contra, pentru că evidențiază cele două aspecte diferite surprinse de temă.

- în mod obligatoriu, **argumentele trebuie să fie dezvoltate corespunzător (minim 2-3 fraze)** și să fie însoțite de dovezi, adică: exemple, fapte, explicații, citate, prezentarea unor întâmplări, opinii de autoritate, comparații care să scoată în evidență ideea susținută, folosirea unor contraexemple, apelul la experiența personală, ordonate logic.

- **exemplele** pot fi luate din domenii diverse, începând cu literatura (operele literare citite sau studiate), istoria, filosofia, domeniul artistic, dar și din propria experiență de viață. În acest ultim caz, însă, se recomandă ca exemplele să aibă un grad ridicat de generalitate, cum ar fi: „Sunt oameni, spre exemplu, care pun mai mare preț pe bunurile materiale decât pe împlinirea sufletească” – o posibilă formulare a unui exemplu într-un text argumentativ despre valorile

materiale; „un gest mărunț, cum ar fi un zâmbet, o privire, un mesaj trimis pe telefon pot fi modalități în care...” – un posibil exemplu într-un text argumentativ despre iubire.

- **în mod obligatoriu**, argumentele și exemplele trebuie introduse prin conectori specifici, cum ar fi:

- în primul rând, în al doilea rând
- pe de o parte, pe de altă parte
- într-o ordine de idei, în altă ordine de idei

- un prim argument care poate susține ipoteza este că...; un alt argument care poate susține ipoteza este că...

- de exemplu, spre exemplu, cum ar fi, de pildă, precum astfel etc.

- **concluzia** – reluarea ipotezei, cu alte cuvinte, cu scopul de a întări valabilitatea acesteia

- poate să reia, sintetic, una din ideile susținute prin argumente, dar într-o formă concisă și folosind sinonime, pentru a evita repetițiile

- **conectori specifici: deci, așadar, în concluzie, prin urmare, în consecință** etc.

Din punctul de vedere al așezării în pagină și al numărului de alineate (paragrafe), se recomandă:

- un paragraf care să conțină ipoteza (afirmația cu caracter general și părerea personală);
- al doilea paragraf care să evidențieze primul argument, cu dezvoltarea corespunzătoare și exemplul adecvat;
- al treilea paragraf, bazat pe al doilea argument, dezvoltat corespunzător și însoțit de exemplu;
- ultimul paragraf, care să prezinte concluzia.

Să exersăm

9. Redactează un text de 150-250 de cuvinte în care să-ți exprimi opinia despre însemnătatea culturală a Mănăstirii Putna.

În compunerea ta, vei avea în vedere:

- să formulezi o părere/opinie despre însemnătatea culturală a Mănăstirii Putna;
- să susții opinia formulată prin două argumente potrivite;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să specifice precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

10. Redactează un text de 150-250 de cuvinte în care să-ți exprimi opinia despre importanța activităților recreative pentru un adolescent sănătos.

În compunerea ta, vei avea în vedere:

- să formulezi o părere/opinie despre importanța activităților recreative pentru un adolescent sănătos;
- să susții opinia formulată prin două argumente potrivite;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să specifice precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

11. Redactează un text de 150-250 de cuvinte în care să-ți exprimi opinia despre oamenii întreprinzători.

În compunerea ta, vei avea în vedere:

- să formulezi o părere/opinie despre oamenii întreprinzători;
- să susții opinia formulată prin două argumente potrivite;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

12. Redactează un text de 150-250 de cuvinte în care să-ți exprimi opinia despre importanța protejării mediului.

În compunerea ta, vei avea în vedere:

- să formulezi o părere/opinie despre importanța protejării mediului;
- să susții opinia formulată prin două argumente potrivite;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

13. Redactează un text de 150-250 de cuvinte în care să-ți exprimi opinia despre necesitatea protejării animalelor în țara noastră.

În compunerea ta, vei avea în vedere:

- să formulezi o părere/opinie despre necesitatea protejării animalelor în țara noastră;
- să susții opinia formulată prin două argumente potrivite;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

14. Redactează un text de 150-250 de cuvinte în care să-ți exprimi opinia despre importanța schimbărilor climatice.

În compunerea ta, vei avea în vedere:

- să formulezi o părere/opinie despre importanța schimbărilor climatice;
- să susții opinia formulată prin două argumente potrivite;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

15. Redactează o compuneri de 150-300 de cuvinte, în care să-ți prezinți opinia despre semnificația titlului din opera *Când stăpânul nu-i acasă!* de Emil Gârleanu.

În compunerea ta, trebuie:

- să formulezi o opinie despre titlul textului dat;
- să susții opinia formulată prin două argumente potrivite, valorificând textul dat;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti limitele de spațiu indicate.

„În odaie, liniște. Liniște și-un miros! Pe polița din dreapta, pe o farfurie, stă uitată o bucată de caș-caval. Mirosul de brânză proaspătă a străbătut până în cel mai îngust colțișor al casei. Și din gaura lui, din gaura de după sobă, șoricelul nu-și mai găsește locul. Parcă-l trage cineva de mustață afară. Să iasă, să nu iasă? Mai bine să se astâmpere. Să se astâmpere, ușor de zis; dar cașcavalul? Vezi, asta-i asta: cașcavalul. Să-nchidă ochii. I-a închis. Prostul! Dar ce, cu ochii miroase? Și brânza-i proaspătă. Mai mâncase așa bunătate acum vreun an. Dar parcă nu-l momise într-atâta ca aceasta de acuma. Să încerce. Face câțiva pași mărunți până-n marginea ascunzătorii lui. Măcar s-o vadă. Unde-o fi? De unde-l vră-jește, din ce colț îl poștește cu atâta

stăruință la dansa? A! uite-o colo, pe farfurie. Dacă-ar îndrăzni! Dar cum? Să meargă mai întâi pe lângă perete până la divan. Așa, bun! Pe urmă... Pe urmă pe unde s-o ia? Pe lângă dulap? Nu. Pe după jilțul cela? Nici așa. Atunci? Păi lucrul cel mai bun e să se suie de-a dreptul pe perdea, și de-acolo să treacă pe marginea lăvicerului din perete până la poliță. Și-odată la cașcaval, lasă, n-are el nevoie să-l învețe alții ce să facă cu dansul. Dar motanul? E-hei! la dansul nu se prea gândise. Și, Doamne, mulți fiori i-a mai vârât în oase motanul cela. Dar poate nu era în odaie. Ha? nu era. Nu. Orișicum, să mai aștepte puțin, să vadă, nu se mișcă nimeni, nu-l pândește cineva?

Cum să nu-l pândească! Dar de când așteaptă motanul prilejul să puie laba pe bietul șoricuț. Dacă nu mâncase el cașcavalul, căci mirosul cela îi zbârlise și lui mustățile, păi nu-l mâncase tocmai pentru asta: să-l momească pe lacomul din gaură. Cu botul adulmecând, cu ochii galbeni și lucioși ca sticla, cu mustățile întoarse, subțiri și ascuțite ca oasele de pește, stă neclintit după perna de pe divan și-așteaptă. L-a zărit. Uite-l, îi vede măregelele ochilor. Iese? Iese oare? Da, da; așa, încă un pas, încă unul, doi, așaa!

Dintr-o săritură a fost cu laba deasupra lui.

Bietul șoricuț n-avusese vreme nici să treacă dincolo de sobă. Îl apasă puțin cu ghearele, apoi, repede, îl ia între labele de dinainte, îl strânge, de drag ce-i, îl răsuțește în aer și-l lasă amețit pe podele. Și-l privește, gândind: „Cașcaval ți-a trebuit? Poftim cașcaval! Doamne! ce bun o să-mi pară mie după ce te-oi crânțâni!” Dar mai întâi să se mai joace puțin cu dansul.

Îl pune pe picioare, îl lasă să se dezmeticească, să-ncerce să fugă, și iar vrea să-l prindă în cleștele labelor. Dar ce s-aude? Un dupăit grăbit pe sală. Vai, e Corbici, câinele! Nu-i vreme de pierdut! Din două sărituri, motanul e în ocnia sobei, iar șoarecele, mirat că scapă, zăpăcit, cum poate, o șterge în gaura lui. Corbici vine, nebun ca-ntotdeauna; în mijlocul odăii se oprește, adulmecă, lacom, mirosul de cașcaval, apoi, zărind motanul, se repede și latră cu înverșunare. Ar sări în ocnia, dar e prea sus. Se sprijină pe labele de dinainte, tremură, cască, de neliniștit ce-i, mârâie și latră. Apoi tace și, cu ochii țintiți la motan, așteaptă să se coboare. Numai uneori întoarce capul spre polița de unde brânza parcă-l ademenește. Și astfel, câteșitrei dușmanii – șoarecele în gaură, motanul în ocnia și câinele în mijlocul odăii – se pândesc, munciți de același gând.

Dar pași apăsați cutremură sala. Ce! Stăpânul! Repede atunci: motanul se-nghesuiește și mai în fund, iar câinele o șterge sub divan; numai șoarecele, mic cum era, rămâne la locul lui. Stăpânul intră; obosit de muncă, își aruncă pălăria pe un scaun, apoi, mirosind, i se face foame; se-ndreaptă spre poliță, ia felia de cașcaval, taie o bucată de pâine și, mușcând când dintr-una când dintr-alta, mănâncă din plin, cu poftă.

Și din trei părți, trei perechi de ochi îl urmăresc cu pizmă.”

(Emil Gârleanu, Când stăpânul nu-i acasă!)

SUGESTII DE REZOLVĂRI

1. Textul literar

1. Demonstrație că un text la alegere este literar – schemă

Textul literar reprezintă o scriere care este rezultatul imaginației autorului, cu caracter ficțional, bazat pe un raport specific cu realitatea. Acest raport presupune recrearea realității din perspectiva proprie a scriitorului care folosește cu precădere un limbaj figurat, bazat pe imagini artistice și figuri de stil. Textul literar transmite sentimente și emoții atât în mod direct (în texte lirice) cât și în mod indirect (în texte narative și dramatice) și impresionează sensibilitatea cititorului.

Textul citat ..... (*titlul textului*) este literar deoarece întrunește toate trăsăturile acesteia. Astfel, textul este redactat în proză/versuri și aparține unui **autor cunoscut** ..... (*numele autorului*) care imaginează un univers propriu, dominat de fantezie și sensibilitate. De asemenea, specific creației literare este titlul, „.....”, care este în strânsă legătură cu conținutul acesteia.

Textul are un conținut care impresionează sensibilitatea cititorului, căci îmbină realitatea cu ficțiunea. Din realitate sunt următoarele aspecte: .....

..... Alte aspecte sunt **închipuite, adică au caracter fictiv**. Astfel, **scriitorul** ..... (*numele autorului*) **își închipuie că**

.....
.....
.....
(prezentăm în 2-3 rânduri ce considerăm că reprezintă elemente de realitate și apoi cele de ficțiune ale operei).

Specific operei literare este limbajul artistic expresiv, bazat pe imagini artistice și figuri de stil. Dintre imaginile artistice, putem remarca: **imagini vizuale** ..... (*citat*), **auditive** ..... (*citat*), **olfactive** ..... (*citat*) etc. (*vom scrie doar acele tipuri de imagini pe care le recunoaștem în text*). Imaginile artistice susțin figurile de stil, cum ar fi: **epitete** ..... (*citat*), **comparații** ..... (*citat*), **personificări** ..... (*citat*), **enumerații** ..... (*citat*) etc. (*vom scrie doar acele figuri de stil pe care le recunoaștem*). Limbajul figurat subliniază sentimentele complexe ale scriitorului, care transmite, astfel, cititorilor, viziunea proprie despre lume, modul lui de a înțelege și concepe universul înconjurător.

Pe baza tuturor acestor trăsături deosebite, este evident că textul este literar, iar valoarea lui este confirmată de ecoul avut în mintea și sufletul cititorilor, singurii în măsură să judece și să hotărască adevărata importanță a unei scrieri.

2. Demonstrație că textul la prima vedere *Gândăcelul* de Emil Gârleanu este literar

Textul literar reprezintă o scriere care este rezultatul imaginației autorului, cu caracter ficțional, bazat pe un raport specific cu realitatea. Acest raport presupune recrearea realității din perspectiva proprie a scriitorului care folosește cu precădere un limbaj figurat, bazat pe imagini artistice și figuri de stil. Textul literar transmite sentimente și emoții atât în mod direct (în texte lirice) cât și în mod indirect (în texte narative și dramatice) și impresionează sensibilitatea cititorului.

Textul citat, *Gândăcelul* este literar deoarece întrunește toate trăsăturile acestuia. Astfel, textul este redactat în proză și aparține unui **autor cunoscut, Emil Gârleanu**, care imaginează un univers propriu, dominat de fantezie și sensibilitate. De asemenea, specific creației literare este titlul, „*Gândăcelul*”, care este în strânsă legătură cu conținutul acesteia și desemnează personajul principal al textului.

Textul are un conținut care impresionează sensibilitatea cititorului, căci îmbină realitatea cu ficțiunea. Din realitate sunt următoarele aspecte: **existența gândăcelului care vrea să urce pe tulpina unei plante, lumina caldă a soarelui, mirosul îmbietor al florilor**. Alte aspecte sunt **închipuie, adică au caracter fictiv**. Astfel, Emil Gârleanu **își închipuie că** gândăcelul are suflet, vorbește cu el însuși, gândește și simte asemenea oricărei ființe umane.

Specific textului literar este limbajul artistic expresiv, bazat pe imagini artistice și figuri de stil. Dintre imaginile artistice, putem remarca: **imagini vizuale** – *ploaia de lumină, o fărâmiță de lumină, olfactive* – *ce mireasmă se revărsa de sus*. Imaginile artistice susțin figurile de stil, cum ar fi: **epitete** – *tulpina lucie*, **comparații** – *un grăunte de piatră cât un munte*, **personificări** – *mult își muncise gândul cum răsărise*, **repetiții** – *și umblă, și umblă, băiete*. Limbajul figurat subliniază sentimentele complexe ale scriitorului, care transmite, astfel, cititorilor, viziunea proprie despre lume, modul lui de a înțelege și concepe universul înconjurător.

Pe baza tuturor acestor trăsături deosebite, este evident că textul este de tip literar, iar valoarea lui este confirmată de ecoul avut în mintea și sufletul cititorilor, singurii în măsură să judece și să hotărască adevărata importanță a unei scrieri.

2. Textul nonliterar

1. Demonstrație că un text la alegere este nonliterar – schemă

Textul nonliterar, spre deosebire de cel literar, transmite o informație cu caracter obiectiv și se raportează la aspecte concrete ale realității. De asemenea, textul nonliterar nu sugerează emoții și sen-timente, ci date precise, concrete și se bazează pe sensul propriu, denotativ al cuvintelor. Limbajul este clar și precis, adesea sunt prezenți termeni din limbajul tehnic sau științific. În plus, textul nonliterar conține informații obiective și nu opiniile subiective ale autorului.

Textul citat ..... (*titlul textului*) este nonliterar deoarece întrunește toate trăsăturile acestei categorii. Astfel, textul este ..... **un articol/un text științific/un text informativ** (*precizăm ce tip de text este*) și are scopul precis de a transmite date, informații clare și obiective cititorilor. Astfel, textul ..... (*titlul textului*) evidențiază ..... (*precizăm aspectele importante de conținut pe care le conține textul*). Intenția autorului este, în mod clar, aceea de a transmite un mesaj obiectiv, bazat pe date și fapte evidente, verificabile, puternic ancorate în realitate. Mesajul este destinat unei categorii anume de cititori, interesați de domeniul precizat, cu un gust precis pentru .....

artă/sport/cultură/știință (*precizăm domeniul în care se încadrează textul citat*).

Limbajul folosit este bazat pe sensurile proprii ale cuvintelor, fără imagini artistice sau figuri de stil..... (*exemple de cuvinte folosite în text, evident cu sens propriu, elocvente pentru tema textului*). Modul de exprimare este clar, concis și neutru, fără încărcătură afectivă, iar scopul textului este **informativ/persuasiv** (*în funcție de tipul de text*) deoarece încearcă ..... **să convingă/să informeze cititorii**.

Așadar, pe baza tuturor argumentelor prezentate, putem afirma că textul ..... (*titlul textului*) este nonliterar.

2. Demonstrație că textul citat, *O tehnică revoluționară a scos la suprafață noi detalii impresionante despre primul dinozaur descris acum 200 de ani* de Alexandru Voiculescu, sursa: www.descopera.ro, este nonliterar.

Textul nonliterar, spre deosebire de cel literar, transmite o informație cu caracter obiectiv și se raportează la aspecte concrete ale realității. De asemenea, textul nonliterar nu sugerează emoții și sen-timente, ci date precise, concrete și se bazează pe sensul propriu, denotativ al cuvintelor. Limbajul este clar și precis, adesea sunt prezenți termeni din limbajul tehnic sau științific. În plus, textul nonliterar conține informații obiective și nu opiniile subiective ale autorului.

Textul citat, **O tehnică revoluționară a scos la suprafață noi detalii impresionante despre primul di-nozaur descris acum 200 de ani**, de Alexandru Voiculescu, preluat de pe www.descopera.ro, este non-literar deoarece întrunește toate trăsăturile acestei categorii.

Astfel, textul este **un articol cu caracter științific** și are scopul precis de a transmite date, informații clare și obiective cititorilor. Astfel, textul **O tehnică revoluționară a scos la suprafață noi detalii impresionante despre primul dinozaur descris acum 200 de ani** evidențiază informații inedite despre primele fosile de dinozauri. Intenția autorului este, în mod clar, aceea de a transmite un mesaj obiectiv, bazat pe date și fapte evidente, verificabile, puternic ancorate în realitate. Mesajul este destinat unei categorii anume de cititori, interesați de domeniul pre-cizat, cu un gust precis pentru **știință și dornici să afle cât mai multe informații despre dinozauri și despre modalitățile de analiză și conservare a fosilelor**.

Limbajul folosit este bazat pe sensurile proprii ale cuvintelor, fără imagini artistice sau figuri de stil: **tehnologie, mandibulă, analiză, restaurare, schelet etc.** Modul de exprimare este clar, concis și neutru, fără încărcătură afectivă, iar scopul textului este **informativ** deoarece **informează cititorii** în privința ultimelor descoperiri în domeniul studiilor despre dinozauri.

Așadar, pe baza tuturor argumentelor prezentate, putem afirma că textul **O tehnică revoluționară a scos la suprafață noi detalii impresionante despre primul dinozaur descris acum 200 de ani** de Alexandru Voiculescu este nonliterar.

◆ Articolul

3. Articol despre un eveniment meteo extrem.

Mai multe orașe din sudul Germaniei au fost devastate de o furtună puternică. Nouă oameni au fost răniți și sute de clădiri avariate. Martorii îngroziți vorbesc despre o tornadă care a luat pe sus mai multe acoperișuri.

Rafalele de vânt care au atins viteze de peste 120 de kilometri pe oră au smuls cu ușurință acoperișurile clădirilor și au pus la pământ zeci de copaci, care au blocat mai multe șosele. Unii localnici spun că s-ar fi format o tornadă.

Iar vântul n-a fost singura armă a naturii. Bucăți de gheață de mărimea unei mingi de golf au avariat mașinile localnicilor. Cel puțin nouă persoane au fost rănite. Doi localnici au scăpat ca prin minune după ce au fost loviți de fulger. Acum, ajutați de echipele de intervenție, oamenii s-au apucat să-și repare casele și să curețe străzile de copacii rușiți de vânt.

4. Articol pentru revista școlii despre o acțiune de voluntariat organizată de clasa/școala ta, la care ai participat tu sau persoane cunoscute ție. Dacă nu ai participat, prezintă o acțiune de voluntariat la care ti-ar plăcea să participi.

Ajutând pe alții, devii fericit

Activitățile de voluntariat sunt cele mai eficiente metode pentru tineri să pornească pe calea potrivită în ceea ce privește cariera, precum și o opțiune la îndemână pentru adolescenții care încă nu au vârsta necesară pentru a fi angajați legal.

Există de asemenea și beneficii psihologice pentru tinerii care se implică în activități de voluntariat. Un simț al apartenenței la grupurile de voluntari, creșterea încrederii de sine și

a părerii despre sine, pot fi câteva din beneficiile sănătății mintale pe care tinerii le pot obține din activitatea de voluntariat.

În dimineața de Crăciun din vacanța de iarna trecută, împreună cu câțiva prieteni am hotărât să mergem la orfelinat să donăm toate hainele noastre care ne-au rămas mici, jucăriile și câteva cărți copiilor orfani. Înainte să mergem, ne-am oprit să cumpărăm și câteva dulciuri.

Ajungând la orfelinat, ne-am dus la copii și le-am oferit tot ce aveam pregătit. Toți s-au bucurat atât de mult... Ne-au îmbrățișat și ne-au strâns foarte tare... Au fost foarte bucuroși și le-am promis că voi mai veni în vizită să vorbim și să le mai aducem câte ceva.

De atunci, în fiecare săptămână mergem la ei și mereu se bucură să ne vadă, și ne povestesc tot ce au făcut... Să faci o viață fericită în schimbul unui mic sacrificiu nu este foarte greu, și toți putem face acest lucru. Haideți să schimbăm ceva și ajutam persoanele care nu au avut atât de mult noroc ca noi!

◆ Reportajul

5. Reportaj despre un eveniment de actualitate.

Gratitudinea primită din partea localnicilor a fost „cea mai mare mulțumire” a pompierilor militari din Alba care au participat la misiunile de stingere a incendiilor din Grecia, impresionați că, atunci când se întorceau la bază, oamenii îi așteptau la porți, își puneau mâinile la inimă și îi salutau.

Maior Radu Botezan, care a participat la ambele misiuni din Grecia, și plutonierii adjutanți Marius Oancea și Cătălin Ciuta au relatat, joi, în cadrul unei întâlniri cu presa, modul în care au acționat pentru stingerea incendiilor, dar și ce anume i-a impresionat cel mai mult acolo.

„Zilnic, veneau oameni simpli cu apă rece, cu fursecuri, ca să își arate mulțumirea. (...). Gratitudinea pe care am primit-o din partea oamenilor, cred că asta a fost cea mai mare mulțumire a noastră. Rar mi-a fost dat să primesc atât de multă recunoștință din partea oamenilor pe care îi deservim. La întoarcerea în bază, seara, veneam într-o coloană restrânsă. Ieșeau oamenii la porți, își puneau mâinile la inimă, ne salutau, simțeam în ochii și în gesturile lor mici o deosebită mulțumire și apreciere, fapt care ne-a dat și putere să stăm pe temperaturile astea grele, să urcăm pe munți și să luptăm cu flăcări”, a afirmat maior Radu Botezan.

Purtătorul de cuvânt al Inspectoratului pentru Situații de Urgență Alba, Radu Botezan, avansat la gradul de maior după prima misiune, a coordonat, în cea de-a doua deplasare în Grecia, un echipaj în zona Mănăstirii Profitis Ilias din zona Vilia, care, în mod surprinzător, în total contrast cu pădurea din jurul său, nu a fost mistuită de incendii.

([https://www.agerpres.ro/social/2021/09/02/reportaj-alba-recunostinta-localnicilor-
cea-mai-mare-multumire-a-pompierilor-care-au-fost-in-misiune-in-grecia](https://www.agerpres.ro/social/2021/09/02/reportaj-alba-recunostinta-localnicilor-cea-mai-mare-multumire-a-pompierilor-care-au-fost-in-misiune-in-grecia))

◆ Interviu

6. Interviu în care să folosești succesiunea întrebare-răspuns. (5-7 întrebări)

Mai mult decât o doamnă profesoară

Doamna **M. V.** și-a dedicat toată viața meseriei de profesor de limba și literatura română. Dumneaei s-a remarcat prin această profesie atât în cadrul școlilor în care a predat cât și în afara lor, devenind un dascăl spiritual pentru toți elevii cu care a lucrat.

Reporter: Aș vrea să începem cu o mică „istorisire”. Ce ne puteți spune despre viața dumneavoastră? Ce amintiri aveți din copilărie?

M.V.: M-am născut în localitatea Blejoi în luna decembrie a anului 1944. De mică am fost o fire sociabilă. Mă jucam toata ziua șotronul sau fotbal. Îmi aduc aminte că după ce am dat admiterea la Școala Pedagogică, nu am stat să aștept niciun rezultat, întrucât nu mă preocupa așa de tare gândul că nu voi intra. Eram convinsă că urma să intru acolo unde îmi doream! O altă amintire plăcută este legată de profesoara mea de română din Blejoi. În primele două trimestre ne puseseră nouă, fetelor, media 9 pentru că ne prindea că nu scriam tot de la tablă. De asemenea, îmi amintesc și de prima mea notă de 7 la biologie, și de orele de gimnastică, ore care îmi plăceau mult.

R: Ce v-a determinat să alegeți cariera de profesor?

M.V.: Cred că am avut în sânge de mică această carieră de profesor. Aici, în cartier, obișnuiam să îi așez pe toți pe marginea drumului și îi puneam să recite poezii sau să spună povești. Eu eram învățătoarea. La fel mă jucam și cu sora mea. Pe lângă faptul că mi-a plăcut de mică această carieră, am fost sprijinită foarte mult de mama mea, întrucât și ea și-a dorit să urmez această profesie. Și așa am intrat la Școala Pedagogică din Buzău.

R: Ați avut persoane pe care le-ați considerat modele?

M.V.: Adevărate modele mi-au fost profesoarele mele de română și de matematică, pe care nu o să le uit niciodată. Față de doamna profesoară de română m-am simțit întotdeauna eleva dumneaei, chiar și după ce ajunseseam la rândul meu învățătoare. Iar doamna profesoară de matematică era o femeie foarte conștiincioasă și foarte apropiată de elevii ei, lucru pe care am încercat să îl adopt față de elevii mei. Consider că am avut niște profesori model, de la care m-am inspirat mult în cariera mea.

R: În ce școli ați profesat?

M.V.: Am predat în două școli: Slănic-Prahova, timp de 10 ani și la Blejoi am profesat timp de 35 de ani. Și pot spune că sunt foarte mândră de toți elevii mei cu care am lucrat în acești 45 de ani de învățământ. Mă bucur când mă mai întâlnesc cu foști elevi și descopăr cât de bine au ajuns în viață. De asemenea, pot spune că am făcut această meserie de plăcere. De fiecare dată mă luptam cu elevii să înțeleagă și lucrăm cu ei până pricepeau.

R: Aveți vreo pasiune? Cu ce vă ocupați timpul liber?

M.V.: Pasiune mea cea mai mare este profesia de profesor...și cititul, care face parte tot din meseria mea. Alte pasiuni nu am. Dar îmi place să lucrez prin gospodărie, sunt o fire tipică, care respectă ordinea. În restul timpului mă ocup de treburile casnice, dar imediat ce termin îmi place să ies afară și să îmi petrec timp în aer liber alături de florile din grădină.

R: Cum v-ați descrie ca persoană, în câteva cuvinte?

M.V.: Sunt o persoană destul de iute și energică. Aș spune că termenul „activă” mă definește foarte bine, întrucât nu îmi place să stau într-un loc și îmi găsesc imediat ceva de făcut. Am devenit și mai degajată. Înainte obișnuiam să mă supăr din orice, dar acum am învățat să iau lucrurile încet, pentru că știu că voi ajunge la rezultatul dorit.

R: Ca ultimă întrebare, ce relație ați avut cu elevii dumneavoastră?

M.V.: Întotdeauna le-am dat sfaturi tinerilor. Lucrul acesta mă caracterizează. Mă înțelegeam foarte bine cu copiii mei, atât ca profesor cât și ca diriginte. Ei nu mă mințeau, ci îmi spuneau numai adevărul, pentru că le explicam ce au greșit și nu îi pedepseam aspru niciodată. Atunci când ții un copil aproape și îi explici ce a făcut rău și ce trebuie să facă să se îndrepte, acesta te ascultă și îți devine mai apropiat. Am aplicat această metodă față de elevii mei, pentru că mereu mi-a plăcut să le dau sfaturi și să îi îndrum, iar acest lucru mi-a dat oportunitatea să am o relație foarte strânsă cu ei. Am fost foarte apropiată de ei și am învățat să îmi las necazurile la poarta școlii. Iar un lucru pe care l-am observat, este acela că elevii m-au ajutat să trec peste toate greutățile, întrucât mă încărcau zilnic cu câte o doză de energie și uneori mă distrau cu vorbele lor și cu spiritul lor pueril.

Privind pasiunea cu care Doamna M. V. mi-a vorbit despre viața și profesia dumneaei, am învățat că poți face multe lucruri în această lume, numai urmându-ți visul și făcând totul cu plăcere și bucurie.

◆ Știrea

7. Știre despre un eveniment recent din școală.

Măine, 18 septembrie 2021, se redeschide biblioteca Școlii Generale nr. 112 din Timișoara. Proaspăt zugrăvită, dotată cu rafturi noi și înțesată cu cărți și multe reviste noi din țară și din străinătate, biblioteca își așteaptă, din nou, cititorii.

Biblioteca dispune de un catalog online, care permite căutarea cu ușurință a titlurilor necesare. De asemenea, a fost modernizată și sala de lectură a bibliotecii, unde pot fi consultate cărți și publicații care nu se împrumută acasă.

Biblioteca va avea program zilnic, între orele 8 și 18 și stă la dispoziția tuturor elevilor și cadrelor didactice.

◆ Cronica (de carte, de film, de teatru)

8. Cronică succintă a filmului preferat sau a ultimului film văzut.

„Jungle Cruise” este un film american regizat de Jaume Collet-Serra după un scenariu scris de Glenn Ficarra, John Requa și Michael Green, produs de Walt Disney Pictures. Filmul are la bază una dintre atracțiile principale ale parcului tematic Disneyland, și anume, croaziera în junglă, lansată prima dată în anii 1950.

Din distribuție fac parte: Dwayne Johnson, Emily Blunt, Édgar Ramírez, Jack Whitehall, Jesse Plemons și Paul Giamatti.

După o întârziere de un an din cauza pandemiei COVID-19, „Jungle Cruise” a fost lansat în Statele Unite la 30 iulie 2021, simultan în cinematografe și digital prin Disney + cu Premier Access. Filmul a încasat peste 13,5 milioane de dolari în întreaga lume și a primit recenzii mixte de la critici.

Am văzut „Jungle Cruise” la IMAX (Cinema City, AFI COTROCENI) și pot spune că a fost o surpriză minunată, fiind exact filmul de care aveam nevoie după zile lungi la locul de muncă.

Acțiunea are loc în 1916 la Londra în timpul primului război mondial. Dr. Lily Houghton (Emily Blunt) refuză să accepte standardele restrictive ale societății în ce privește statutul femeii. Cu ajutorul fratelui mai mic, McGregor (Jack Whitehall), ea pune la cale un

furt arheologic. Lily este convinsă că va reuși să rezolve misterul din spatele unui artefact tribal, o relicvă legendară care ar avea puterea de a schimba soarta omenirii. Însă, lucrurile nu sunt deloc simple, iar curajoasa Lily îl duce pe McGregor în America de Sud, neștiind că nemilosul prinț german Joachim (Jesse Plemons) se află pe urmele lor.

În Brazilia, Frank Wolff (Dwayne Johnson) își câștigă existența oferind plimbări turiștilor bogați pe nava lui dărăpănată. El se întâlnește întâmplător cu Lily și McGregor și îi păcălește să-l angajeze pentru expediția lor. Dar, în timp ce pornesc în necunoscutul periculos, forțele supranaturale conspiră și ele împotriva lor. Un conquistador blestemat (Édgar Ramírez) și adepții săi sunt hotărâți să scape de blestemul ce s-a abătut asupra lor.

Recomand filmul, a fost captivant și a reușit să mă țină cu sufletul la gură, fiind exact genul de deconectare de care aveam nevoie.

◆ Textul de opinie/argumentativ

9. Opinia despre însemnătatea culturală a Mănăstirii Putna.

În opinia mea, Mănăstirea Putna este un important centru cultural și una dintre cele mai cunoscute ctitorii ale lui Ștefan cel Mare, un loc pe care fiecare dintre noi trebuie să-l viziteze pentru că reprezintă unul dintre simbolurile poporului român.

În primul rând, la Putna se află un muzeu monastic foarte bogat, unde vizitatorii pot admira multe obiecte rămase de la domnitor, cum ar fi broderii, manuscrise, picturi, sculpturi. În felul acesta, o parte din istoria Moldovei se înfățișează, trecând peste timp și oferă lecții valoroase tuturor urmașilor.

În al doilea rând, Putna a fost una dintre marile mănăstiri, unde se copiau manuscrise și se îm-podobeau cu miniaturi textele bisericești, fiind astfel, un important centru de cultură al Evului Mediu românesc. De asemenea, mormântul lui Ștefan cel Mare se află în interiorul Bisericii, pentru că acolo a fost una dintre cele mai dragi ctitorii ale sale.

În concluzie, Mănăstirea Putna a fost și rămâne un loc unde cultura și spiritualitatea se întâlnesc, un loc pe care, dacă ajungem în nordul Moldovei, trebuie neapărat să-l vedem.

10. Opinia despre importanța activităților recreative pentru un adolescent sănătos.

În opinia mea, activitățile recreative sunt esențiale în educarea adolescenților, astfel încât ei să adopte un stil de viață sănătos, având în vedere că cei mai mulți dintre ei preferă să petreacă timpul în fața calculatorului sau butonând telefonul mobil, în loc să socializeze cu ceilalți și să petreacă timp de calitate afară, prin mișcare.

În primul rând, pentru un adolescent este foarte important să afle că există alternative la mâncarea fast-food, cum ar fi alimentația bio, mâncarea gătită în casă sau pentru la orele petrecute la calculator, cum ar fi activitățile montane, jocurile și sporturile practicate în aer liber și în mijlocul prietenilor. În felul acesta, adolescenții vor putea să își dezvolte capacitățile fizice și intelectuale, mult mai repede și într-un mod mai armonios, deoarece mișcarea și socializarea sunt esențiale pentru o evoluție bună a tinerilor.

În al doilea rând, hrana sănătoasă și mâncarea în aer liber cu prietenii determină creșterea încrederii tânărului în forțele proprii și a capacităților de relaționare cu ceilalți. Spre exemplu, activitățile recreative de tipul taberelor arată tinerilor că pot învăța multe lucruri într-un mod neconvențional și că distracție există și în afara calculatorului sau a telefonului mobil.

În concluzie, un stil de viață sănătos înseamnă mișcare, hrană adecvată și timp petrecut alături de prieteni.

11. Opinia despre oamenii întreprinzători.

În opinia mea, întreprinzătorii sunt persoane foarte curajoase, care sunt gata să își asume riscuri, în vederea obținerii unui profit sau pentru obținerea succesului într-un anumit domeniu de activitate.

În primul rând, un întreprinzător trebuie să aibă în vedere aspecte complexe ale afacerii pe care o inițiază, înainte de a o demara efectiv. De asemenea, el trebuie să dețină cunoștințe ample în domeniul respectiv, ca să se poată descurca în orice situație neprevăzută. Astfel, spre exemplu, cei care vor să cultive afine trebuie să țină cont de sol și climă, pentru că numai un sol acid este favorabil unei asemenea culturi.

În al doilea rând, orice investiție în agricultură este mai întâi păguboasă și abia în timp aduce profit. Brașoveanul Mihai Ciubotaru, spre exemplu, a investit 10.000 de euro în cultura de afine și după prima recoltă încă mai are pierderi, pe care speră să le recupereze în timp. Pentru el, ca și pentru alți întreprinzători este important să persevereze, să continue munca și, în timp, se vor arăta și rezultatele dorite.

În concluzie, un întreprinzător trebuie să se dovedească nu numai curajos, dar mai ales răbdător, pre-văzător și calculat, pentru a reuși cu adevărat.

12. Opinia despre importanța protejării mediului.

Protejarea naturii este un lucru esențial pentru noi toți, pentru că avem nevoie de planeta noastră ca să putem trăi. Eu cred că fiecare dintre noi poate face un lucru cât de mic pentru salvarea planetei, în-cepând cu simplul gest de a arunca la gunoi un ambalaj gol până la folosirea bicicletei ca mijloc de transport.

În primul rând, mediul înconjurător suferă atât din cauza poluării produse de marile fabrici și uzine, cât și de milioanele de mașini care circulă. Atât coloșii industriali cât și simplii oameni afectează calitatea mediului prin tot ceea ce fac zilnic. Am putea, spre exemplu, să recurgem din când în când la bicicletă sau la mersul pe jos, în loc să folosim mereu mașina.

În al doilea rând, ar trebui să reducem consumul de energie electrică, așa cum procedează, de exemplu, locuitorii Danemarcei, care vor obține curentul necesar pentru bradul de Crăciun dintr-o instalație acționată prin pedalare. O altă soluție bună, în acest sens, ar fi folosirea energiilor alternative, de tip eolian sau altele asemănătoare, care ar determina scăderea poluării și îmbunătățirea calității aerului și mediului înconjurător.

Așadar, depinde de fiecare dintre noi dacă vom avea și în viitor o planetă sănătoasă și o natură primitoare.

13. Opinia despre necesitatea protejării animalelor în țara noastră.

În opinia mea, natura reprezintă bunul cel mai de preț din viața noastră și trebuie să învățăm să o pro-tejăm, pentru a ne putea bucura de ea. Eu cred că cele mai importante în natură sunt animalele, a căror viață mereu a fost pusă în pericol și că e datoria oamenilor să aibă grijă de cei care nu se pot apăra singuri.

În primul rând, de-a lungul timpului, vânătorii nu au ținut cont de blândețea și gingășia căprioarelor și le-au ucis, ajungându-se astăzi ca această specie să fie aproape pe cale de dispariție. De exemplu, cel care vrea să își arate îndemânarea poate să-și îndrepte atenția asupra altor animale, nu neapărat caprele negre sau cerbii.

În al doilea rând, fiecare specie în parte are rolul său bine stabilit în echilibrul naturii. Exterminarea unei specii ar putea avea astfel consecințe negative asupra întregului mediu. Broaștele țestoase de baltă, spre exemplu, au un rol important în eliminarea unor dăunători, dar și a plantelor excesive. Dispariția lor ar provoca de bună seamă un dezechilibru.

Așadar, trebuie să protejăm natura sub toate formele ei, pentru că fiecare element în parte ne influențează viața.

14. Opinia despre importanța schimbărilor climaterice.

În opinia mea, schimbările climaterice sunt foarte importante pentru viața planetei, deoarece deter-mină modificări în existența și înfățișarea Pământului, iar aceste schimbări influențează în mod direct și hotărâtor viața și evoluția oamenilor și a tuturor speciilor din jur.

În primul rând, oamenii trebuie să fie conștienți că ei sunt direct responsabili pentru toate modificările climei, deoarece poluarea este unul dintre cei mai importanți factori care determină schimbarea climei. Depinde de fiecare dintre noi să schimbăm mediul în care trăim și să influențăm, astfel, calitatea vieții și schimbările de climă.

În al doilea rând, încălzirea globală, care este un efect al schimbărilor climaterice, provoacă topirea ghețarilor, fenomen cu consecințe dezastruoase asupra întregii planete. Asemenea fenomene îndreaptă planeta spre un drum ireversibil, iar modificările climei sunt în principal răspunzătoare pentru degradarea accentuată a stilului nostru de existență.

În concluzie, oamenii ar trebui să înțeleagă că este de datoria lor să lupte împotriva acestor schimbări, mai ales reducând poluarea.

15. Opinia despre semnificația titlului din opera *Când stăpânul nu-i acasă!* de Emil Gârleanu.

În opinia mea, titlul textului citat, **Când stăpânul nu-i acasă!** de Emil Gârleanu are o structură **analitică**, fiind alcătuit dintr-o construcție verbală, formată dintr-un verb la forma negativă, un adverb și un substantiv. Titlul se bazează pe un proverb care exprimă un adevăr general-valabil și reprezintă un element paratextual care conturează tema creației și anticipează întreg conținutul ideatic și afectiv al textului epic.

În primul rând, acțiunile prezentate detaliază și susțin semnificația titlului. Astfel, un șoricel, atras de miros, încearcă să ajungă la o bucată de cașcaval. Însă, motanul care îl pândește de mult îl prinde și începe să se joace cu el. Salvarea neașteptată pentru șoricel vine sub forma câinelui de care motanul se teme. Toți trei, șoarece, pisică și câine vor să ajungă la cașcaval, dar niciunul nu va reuși, întrucât vine acasă stăpânul care, înfometat, mănâncă el bucata, sub ochii lacomi ai celor trei. Personajele: șoarecele, motanul câinele, stăpânul sunt implicate în desfășurarea faptelor și realizează o acțiune simplă, menită să transmită o învățătură: când aleargă mai mulți după același lucru, altul va avea câștig de cauză. În acest fel, este accentuată și semnificația titlului, bazată pe proverbul: „când stăpânul nu-i acasă, joacă șoarecii pe masă”.

În al doilea rând, pe parcursul textului se îmbină mai multe tipare textuale, și anume, tipar textual narativ și tipar descriptiv. Cu ajutorul acestora, naratorul **obiectiv, care relatează la persoana a III-a singular, detașat și neimplicat în acțiune** își exprimă în mod indirect ideile, gândurile, sentimentele și transmite un mesaj profund: în lipsa autorității, cei slabi își fac întotdeauna de cap. În plus, acțiunile relatate în text evidențiază trei tipuri diferite de comportament care, deși atribuite unor animale, pot fi considerate reprezentative și pentru oameni.

În concluzie, titlul textului citat, **Când stăpânul nu-i acasă!** de Emil Gârleanu, sugerează o lecție cu un conținut moral profund și, totodată, reprezintă o fereastră deschisă către complexul de sensuri și semnificații ale textului epic.